

VDSN

Vereniging Docenten Spaans in Nederland
SEMBRAMOS EL ESPAÑOL, AMPLIAMOS EL MUNDO
www.vdsn.nl

Foco

INVIERNO DE 2023

Susana E. Pérez Molinero,
nueva Asesora de Educación en
los Países Bajos

Encuentros con Gioconda Belli

Feestdagen in Nederland en Spanje

Generación Excelente

Actualisatie examenprogramma's mvt

50 AÑOS EN SOL

Inhoudsopgave

4 Stories that move *Anne Frank house*
5 Novelas breves accesibles *Marjanne Haitma*
6 Feestdagen in Nederland en Spanje *Carla Sánchez Kist*
9 El folklore en las venas *María Esther Escóbar de Bäumer*
10 Werken met storytelling, een verslag *Danielle Siems*
12 Susana E. Pérez Molinero,
Nueva asesora de educación en Los Países Bajos

13 Reseñas de "El rincón del libro"
15 Actualisatie examenprogramma's mvt *Monique Witkamp*
18 Encuentros con Gioconda Belli *Ivonne Lanza de Smolders*
20 Generación Excelente *Fernanda Martino*
21 'La lotería de Navidad' en 'turrón' *Frederique Bauer*
23 Colofón

Agenda

Actualisatie van het vak Spaans in het voortgezet onderwijs:
Levende Talen informatiebijeenkomst onlinesessies
Fecha: martes 9 de enero de 2024 de 19:00 a 20:00
jueves 11 de enero de 2024 de 16:30 a 17:30

Inleverdata kopij Foco 2024
foco@vdsn.nl
maandag 19 februari
maandag 20 mei
maandag 19 augustus
maandag 18 november

Jornada didáctica VDSN
Fecha: 16 de marzo de 2024

Congreso Anual del Español | Levende Talen
Fecha: 5 y 6 de abril de 2024

Foto op de voorpagina: La estatua del Oso y el Madroño. *EFE/Fernando Alvarado*
Foto op de achterpagina: Pexels.com

VDSN tiene una cuenta en estos medios sociales. ¿Te animas a participar en la conversación?

Van de redactie

Mieke Timmers

In dit laatste nummer van het jaar roepen we de leden van FOCO op om een artikel met ons te delen voor in het nieuwe jaar.

We zijn benieuwd naar jouw ervaringen; een studiereis, een bijzondere belevenis met een cultureel randje, een onvergetelijke les die je gegeven hebt, een uitwisseling met docenten en/of leerlingen met een buitenlandse school.

Vertel ons over een indrukwekkende lezing, over de kranten of tijdschriften die je leest. Misschien kun je iets

schrijven over de politiek van Spanje of Latijns-Amerika? Een project waar je bij betrokken bent geweest? Een nieuwsbericht dat indruk op je maakte? Een gerecht waar het water je nog steeds van in je mond loopt? Kortom, geen onderwerp te gek. De wereld van de Spaanse en Latijns-Amerikaanse taal en cultuur is zo groot! Wat gebruik jij hiervan in je lessen?

Stuur het naar foco@vdsn.nl. Tekst in een word document, foto's apart in een jpg, jpgn of png format.

Van de bestuurstafel

Danielle Siems

Gistermorgen moest ik voor het eerst dit jaar de ramen van mijn auto krabben. Een teken dat de winter eraan komt en de herfst ten einde loopt. Fijn, want alle regen van de laatste weken mag wat mij betreft plaats gaan maken voor koud en droog weer, het liefst zonnig koud weer. Het valt me op dat dit jaar bij veel huizen de kerstverlichting en kerstversiering al is opgehangen terwijl het pas eind november is. Als ik in de schemer naar huis rijd, geniet ik van de verlichte voortuinen, van de gevels vol met lampjes. In deze donkere, grauwe en natte dagen biedt dat letterlijk verlichting.

In deze Foco veel verlichting, met een mooie variatie aan artikelen. Wil je in je lessen met leerlingen van gedachten wisselen over goed burgerschap, heb je zin in nieuwe activiteiten in je lessen, zoek je inspiratie voor een les rondom kerstmis, ben je nieuwsgierig naar wat de actualisatie van de examenprogramma's nou eigenlijk is, heb je interesse in het afnemen van DELE examens met je leerlingen of wil je gewoon graag weten welke boeken je in de kerstvakantie zou kunnen gaan lezen, lees dan vooral deze Foco.

Alle artikelen in deze Foco staan in verbinding met elkaar. Het accent van de examens in het VO gaat in de nabije

toekomst verschuiven en daarmee zullen ook de lesprogramma's veranderen. Hoe leer je je leerlingen niet alleen een taal lezen en schrijven maar ook kennismaken met de mensen die die taal spreken, met de cultuur van de sprekers? Hoe leer je leerlingen de taal verstaan en spreken? Hoe houd je leerlingen gemotiveerd om voor de MVT te kiezen in het onderwijs?

Ik denk dat iedere taaldocent, ongeacht het type onderwijs of niveau, constant probeert om de lessen zo interessant en uitdagend en actueel mogelijk te maken. Niet altijd makkelijk, maar wel een heel mooi streven waar we trots op mogen zijn.

Terwijl we allemaal uitkijken naar kerst, naar de kerstvakantie, naar een mooie winter, zijn wij als bestuur al druk bezig met de voorbereiding van de studiedag. Een studiedag om met elkaar in contact te komen, om van gedachten te wisselen, om nieuwe collega's te leren kennen en om aan onze eigen ontwikkeling als docent te blijven werken.

Houd zaterdag 16 maart alvast vrij en zet de datum in je agenda!

Een hele mooie decembermaand gewenst met tijd voor elkaar en voor jezelf!

anne frank house

Femke van Elk de Koning

Karen Polak

Door: Femke van Elk de Koning, trainer en coordinator Stories that move Nederland en Karen Polak, projectleider en trainer Stories that move

Verrijk je lessen Spaans met verhalen van jongeren

Stories that Move is een gratis online tool op basis van echte verhalen en ervaringen van jongeren. De Anne Frank Stichting ontwikkelde de toolbox samen met partnerorganisaties uit verschillende Europese landen. De tool is beschikbaar in negen talen: Engels, Duits, Spaans, Catalaans, Nederlands, Oekraïens, Pools, Slowaaks en Hongaars en is ook inzetbaar voor tweetalig onderwijs. Het is een veilige online leeromgeving met aandacht voor diversiteit, inclusie en allerlei vormen van discriminatie en de ingewikkelde vragen die dit oproept. Leerlingen ontdekken door middel van interactieve opdrachten hoe ze zelf kunnen bijdragen aan een inclusieve maatschappij. Vanwege het internationale karakter en de focus op het aangaan van een gesprek bestaat het grootste gedeelte van de gebruikers uit taaldocenten. De Anne Frank Stichting verzorgt regelmatig webinars voor docenten met tips over hoe je gevoelige onderwerpen bespreekbaar kan maken in de klas. Bekijk de agenda van webinars waar je je kosteloos voor kan aanmelden.

De meerwaarde van burgerschap in taallessen

Om taallessen te combineren met burgerschap gebruiken taaldocenten Stories that Move. Video's waarin jongeren uit verschillende landen in Europa hun eigen ervaringen met uitsluiting en vooroordelen delen staan in deze toolbox centraal. Alle jongeren spreken hun eigen (moeder) taal en de video's zijn in alle talen ondertiteld. De verhalen van jongeren die nu in Spanje wonen maar uit de hele wereld komen zijn kort geleden toegevoegd.

Voor wereldburgerschap is naast het verwerven van een vreemde taal, ook culturele uitwisseling van belang. 'Leerlingen leven niet binnen de landsgrenzen, ze leven online en in de media. Ze kennen een grotere wereld dan enkel het dorp of de stad waar ze wonen. Door de verhalen van jongeren uit andere landen kunnen ze hun eigen leven in een wijder perspectief plaatsen. Dit bredere perspectief is een verrijking: discriminatie en uitsluiting is niet alleen een probleem in Nederland, maar het is een gedeeld menselijk probleem' aldus Karen Polak, projectleider van Stories that Move.

Tips voor de les

De tool bestaat uit 5 leerpaden: Zien en zijn, Discriminatie verkennen, verhalen uit het verleden, de media de baas en kom in actie. De leerpaden zijn onderverdeeld in verschillende lessen van gemiddeld 40-60 minuten per les. Stories that Move is zo gemaakt dat je zelf kunt kiezen welke lessenserie (leerpad) het beste bij jouw klas past. Ook kan je losse interactieve onderdelen of video's uit de tool kiezen en daarmee aanhaken op wat er speelt in de klas of in de actualiteit. Als docent ken je je klas het best en kan je uitkiezen wat werkt voor jouw leerlingen. Zo kan je de toolbox gemakkelijk integreren in je bestaande lessen en tegelijkertijd aandacht besteden aan spreekvaardigheid en burgerschap.

Maak een gratis account aan

Enthousiast geworden?

Maak dan een [gratis docentenaccount](#) aan en ontdek wat Stories that Move jou te bieden heeft!

In contact komen

Wil je een training volgen met je vakgroep, heb je vragen of wil je jouw ervaring delen met Stories that Move? Schroom dan niet om met ons in contact te komen via info@storiesthatmove.org

Stories that Move

Toolbox against discrimination

Sugerencias para estudiantes con nivel B1 Novelas breves accesibles

Marjanne Haitsma

Estas fichas las preparo para alumnos míos, adultos con niveles desde B1. A muchos de ellos les fascina la lectura y quieren leer también novelas en castellano, para mejorar su vocabulario y profundizar su conocimiento de las culturas del habla hispana. Durante los sábados de literatura HaLe (ver anuncio en este Foco) que organizo en el centro del país utilizamos estas fichas para elegir los libros que se trabajan y también es una vía para estimularles a leer más.

Las fichas tratan sobre novelas breves y accesibles y en ellas incluyo no solo el tema del libro, sino también el grado de dificultad, las opiniones de compañeros alumnos y de otros lectores.

Esta vez comparto en Foco Salvatierra, del argentino Pedro Mairal y La luz difícil, del colombiano Tomás González.

¡Feliz lectura!

Salvatierra (2008)

Pedro Mairal (Buenos Aires, 1970)

Tema, caracterización, sinopsis Novela de viaje, de búsqueda, de suspense: ¿logrará Miguel encontrar la última pintura de su padre? A los nueve años, Juan Salvatierra quedó mudo después de un accidente de caballo. A los veinte, empezó a pintar en secreto una serie de larguísima rollos de tela que registraban minuciosamente la vida de un pueblo litoraleño, en la zona fronteriza entre la Argentina y el Uruguay. Tras su muerte, sus hijos viajan desde Buenos Aires para hacerse cargo de la herencia: un galpón inmenso atestado de rollos pintados. Intrigado por la obra monumental creada por su padre, el hijo menor, Miguel, se dispone a ordenarla. Junto con las telas, desenrolla una intriga de secretos familiares. Solamente falta un rollo para completar el inmenso cuadro pintado por Salvatierra y Miguel siente la imperiosa necesidad de encontrarlo*. Los hechos se desarrollan en épocas no muy lejanas, a finales del siglo XX.

¿Por qué leerla? Por las descripciones del paisaje verde por donde viaja Miguel, no solo en la realidad, sino también conociendo las telas de su padre. Por el sentido de humor. Por la forma en que se nos pintan las personas con quienes se encuentra Miguel en su búsqueda. Por el tono liviano con que se refiere al contexto social, la burocracia y el contrabando. Experiencia lectora Relata el encuentro con uno mismo a partir de las experiencias familiares en un marco provinciano tan vivaz que llega a olerse, con un lenguaje actual, preciso y, al mismo tiempo, poético. Paula Mahler (Revista Ñ). No pude parar leyéndolo. No es muy difícil de leer (Rogier, participante de HaLe). Fascinante, una novela muy visual, por lo que pintó el padre en las telas y lo que ve su hijo en ellas (grupo de HaLe, oct. 23).

¿Algo que facilita o dificulta la lectura? Fácil de leer. El lenguaje es sencillo, los capítulos breves. En las escenas siempre está claro si se trata del pasado y del presente.

Datos prácticos 169 págs. 39 capítulos de entre 4 y 10 páginas. Traducción: het verdwenen jaar van Salvatierra.

** información de la editorial Planeta de Libros, Uruguay.*

¡ HALE !

Días de **hablar y leer**,
literatura e inspiración...

novelas, poesía, música
Feria de libros
y más...

sábado 6 de abril de 2024
en Fort Vreeswijk (Nieuwegein)

contacto

www.contactospaans.nl

Marjanne Haitsma 06-11223325

La luz difícil, 2011

Tomás González (Medellín, Colombia, 1950)

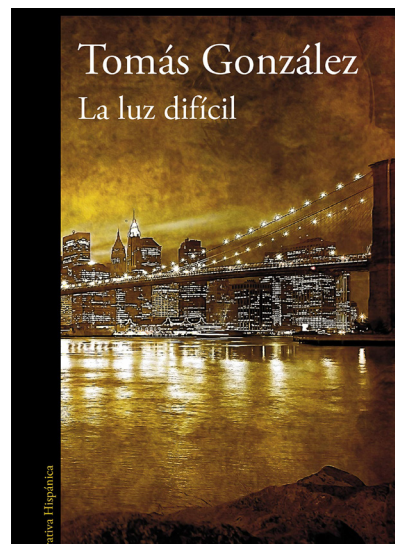
Tema, caracterización, sinopsis ¿Cómo buscar la luz entre las tinieblas de la pena y del dolor!. David, colombiano, padre de Jacobo que se muere como consecuencia de un accidente de tráfico, reconstruye su vida casi 20 años después, enfocándose en cómo la familia vivió este episodio. No solo evoca el estupor del dolor, sino también la belleza y el amor que vivió él con su familia en aquellos momentos. La novela nos muestra además su matrimonio con Sara, los hijos que tuvieron y su profesión de pintor.

Los hechos ocurren al final del siglo XX y principios del XXI, en Nueva York y en el pueblo colombiano a donde ha regresado David para pasar allí la última etapa de su vida.

¿Por qué leerlo? Por el foco amoroso que usa el autor al describir a los miembros de su familia en estos momentos dolorosos. Por sus intentos de encontrar consuelo buscando algo de luz en el cuadro que está pintando. Por el humor sutil con que describe el encuentro nocturno con un tipo que se hace llamar 'Strawinsky'. Y el papel especial que da al taxista que condujo el coche cuando ocurrió el accidente y que le hace varias visitas a Jacobo y a su familia.

¿Algo que facilita o dificulta la lectura? El autor no usa palabras rebuscadas y los capítulos son breves, pero entre los capítulos (y dentro de ellos) hay saltos en el tiempo y en el lugar donde ocurren los acontecimientos.

Para seguir la línea de esta novela hay que tener atención (y cierta experiencia en leer novelas en castellano). ¡Y/o usar la traducción para leer los fragmentos / capítulos que te cuesten!

Experiencia lectora Tomás González ha sabido iluminar la larga noche de Sara y David a través de una decena de personajes, increíblemente humanos, que los acompañan en la espera, pero también gracias a una prosa, hermosa, sencilla y exacta que, en todo momento, se resiste a sucumbir ante el pesimismo. (Eduardo Huchín, <https://mascultura.mx>) Een eerlijk en realistisch verhaal over een zaak van leven en dood, zonder zwaar of bitter te worden. Een wijs boek [...] <https://www.lachispa.nl/land/colombia/het-broze-licht/>

Datos prácticos

132 págs. 33 capítulos de entre 1 y 7 páginas. Traducción al holandés: Het broze licht.

De feestdagen in de winter in Nederland

Carla Sánchez Kist

Dit artikel geeft een overzicht van de verschillen en overeenkomsten tussen Nederland en Spanje.

Het is geschikte achtergrondinformatie om er iets mee in de klas te doen.

Hoe gaat het in Nederland?

Sinterklaas: op zaterdag 18 november komt Sinterklaas met zijn Pieten aan met de stoomboot uit Spanje. Dit heet de intocht van Sinterklaas en zijn Pieten. Ze komen ieder jaar in een andere plaats aan en ze worden ontvangen door de burgemeester. Er worden pepernoten en snoepjes gestrooid. Op 13 november start het Sinterklaasjournaal op televisie. Iedere dag worden nieuwtjes verteld over Sinterklaas en zijn Pieten. Vanaf 18 november mogen kinderen hun schoen zetten bij de schoor-

steen in huis. Ze zingen dan een Sinterklaasliedje. Ook doen ze wat hooi en wortels in de schoen voor het paard van Sinterklaas. Hij komt over de daken met zijn paard (een schimmel) en doet de cadeautjes in de schoorsteen. De volgende dag vinden de kinderen een klein presentje in hun schoen, bijvoorbeeld een chocoladeletter, meestal de eerste letter van hun naam. Soms ook de S van Sinterklaas, of de P van Piet. Kinderen van ongeveer 3 tot 7 jaar geloven dat Sinterklaas bestaat. Het is dan ook vooral een kinderfeest voor de kleinsten. Sinterklaas is jarig op 5 december. 5 december 's avonds is pakjesavond voor de kinderen. Voor "grote", kinderen en volwassenen zijn er cadeautjes, gedichten en surprises. De gedichten zijn gemaakt door Sinterklaas en zijn vaak satirisch en komisch. Ook de surprises zijn gemaakt om de ontvanger op

>

het verkeerde been te zetten, of in het zonnetje te zetten. Dit zorgt voor veel hilariteit onder de aanwezigen.

Kerst: na het Sinterklaasfeest gaat Nederland direct door naar de voorbereiding van het Kerstfeest. De mensen zorgen voor kerstverlichting in en om het huis en halen een kerstboom. Er zijn veel verschillende manieren om de huizen te versieren, variërend van een kerstkrans op de deur tot enorme verlichtingen in de tuin. Bij ons in de buurt gaan we 's avonds wandelen om een paar straten te bekijken die volledig verlicht zijn. De buurtbewoners werken daar gezamenlijk aan. Tuincentra leggen zich toe op kerstversiering en maken daar shows van. Vlak voor de Kerstvakantie wordt Glühwein geschonken bij de basisscholen voor ouders en de kinderen krijgen warme chocolademelk. Bij de kerstviering op school zingen de kinderen kerstliedjes.

De Kerstvakantie duurt twee weken. Typische lekkernijen rond Kerst zijn kerstkransjes en kerstbrood (= krentenbrood met spijs). Op 25 december, Eerste kerstdag en 26 december Tweede kerstdag, vierten families en vrienden Kerst met een kerstdiner. Veel families maken het diner zelf of ze gaan uit eten. Ook is het steeds vaker de gewoonte om cadeautjes onder de Kerstboom te leggen, vooral als er geen kleine kinderen in de familie zijn. Uit eten gaan is veel duurder dan thuis koken en supermarkten spelen daar op in door kant en klaar pakketten aan te bieden: gourmet; kaasfondue; etc.

Oud en Nieuw: Oudejaarsavond is vaak ook weer een gezellige familiegebeurtenis. Er worden traditionele spelletjes gespeeld zoals sjoelen, monopolie etc. Er staat dan een schaal met oliebollen op tafel. Mensen kijken, gekluisterd voor de buis, naar de oudejaarsconference. Om twaalf uur is er champagne,

iedereen omhelst elkaar en er zijn goede voornemens voor het nieuwe jaar. Traditioneel zijn de prijzen van de oudejaarsloterij bekend. Na middernacht wordt er veel vuurwerk afgestoken. In sommige plaatsen worden vreugdevuren afgestoken, zoals in Den Haag, Scheveningen en Duindorp. Dit loopt wel eens uit de hand: er zijn bommetjes, branden etc.. Op Nieuwjaarsdag komt men laat op gang, familie wordt bezocht in de middag of men kijkt naar het Nieuwjaarsconcert op televisie en het Schansspringen in Garmisch Parten Kirchen. Na Nieuwjaarsdag komt in Nederland het gewone leven weer snel op gang. Scholen beginnen meestal in de tweede week van januari.

Wat gebeurt er in Spanje?

Er zijn twee vrije dagen in de eerste week van december, waardoor men vrij kan nemen gedurende meerdere dagen. Dat heet een brug (puente). Veel mensen nemen een week vakantie dit jaar, omdat de vrije dagen midden in de week vallen. 6 december is de dag van de Grondwet (día de la Constitución) en 8 december is Inmaculada Concepción. Dit is de dag van de Onbevleete Ontvangenis, een van oorsprong katholieke feestdag. Nu is het vooral een vrije dag zonder dat er veel aandacht voor de religie is.

De vrije dagen van 6 tot en met 8 december zijn traditioneel de momenten waarop kerstbomen opgezet worden, daaronder een kerststal (belén, letterlijk Bethlehem) met Jozef en Maria, het kindje Jezus en de os en de ezel. In de dorpen en steden zijn kerstbomen en verlichting gemaakt in de straten en op de pleinen. In Madrid staan op de Plaza Mayor allemaal marktstallen waar kerstspullen verkocht worden. Een grote attractie voor kinderen is Cortylandía. Aan de achterkant van warenhuis El Corte Inglés, in het centrum bij La Puerta del Sol, is er een muziekshow met stripfiguren die zingen en dansen.

De verlichting in Calle Larios in Málaga is prachtig, en ook bijvoorbeeld de enorme verlichte kerstboom in Toledo. Op 22 december, als voorbode van geluk en hoop tijdens Kerst, wordt op de televisie de nationale loterij el Gordo vertoond. Het hele land is in de ban van el Gordo. Als je geluk hebt kun je miljoenen euro's winnen. Er zijn ook heel veel kleine prijzen van 100 euro. Soms wint een heel dorp de grootste prijs, en dan is opeens bijna iedereen in het dorp miljonair. >

Navidades vanaf Noche Buena 24 december (Kerstavond) tot 6 januari (Driekoningen)

Tijdens Noche Buena is het de gewoonte dat men met naaste familie samen dineert. Traditioneel zijn mariscos, vooral garnalen favoriet en verder worden er tapas gegeten. Eerste Kerstdag Navidad is een feestdag, de familie komt bij elkaar of is nog steeds bij elkaar. Tweede Kerstdag bestaat niet in Spanje, het is een gewone werkdag, winkels zijn open.

De navidades zijn een lange periode van (familie) bijeenkomsten, bezinning, balans en rust vinden en de blik op de toekomst richten. Scholen zijn dicht, veel bedrijven ook voor meerdere dagen. Er wordt veel in Spanje gereisd, vooral vanuit de grote steden Madrid en Barcelona naar de dorpen en stadjes waar men vandaan komt. Het is ook een periode van aandacht voor lekker eten en drinken, het liefst in gezelschap van familie en vrienden. Dit alles om zo veel mogelijk in harmonieuze sfeer samen te zijn.

Gedurende de navidades wordt er veel zoetigheid gegeten. Families hebben gedurende de hele periode een schaal met zoetigheden op tafel staan, zoals turrón (in vele smaken verkrijgbaar, basis is zachte of harde noga). De verkoop begint al vanaf november. Er zijn grote fabrieken in Valencia en Extremadura waar uitsluitend turrón gemaakt wordt.

Overal op straat en in gebouwen hoor je de villancicos: kerstliedjes. Kinderen leren de liedjes op school en er wordt meegezongen door jong en oud.

Día de los santos inocentes, 28 december: Het feest van de Onnozele Kinderen of Onschuldige Kinderen wordt op 28 december gevierd. Op die dag herinnert de Katholieke Kerk zich het martelaarschap van de onschuldige jongetjes van Bethlehem, die op last van koning Herodes de Grote werden gedood, de kindermoord van Bethlehem. De meeste mensen kennen de herkomst van deze dag niet, er wordt geen aandacht meer aan besteed. Nu is het een dag waarop iedereen grappen kan uithalen (een beetje vergelijkbaar met 1 april in Nederland).

Noche vieja: Om twaalf uur staat de Puerta del Sol in het centrum van Madrid vol met mensen. Dit plein is precies het middelpunt van Spanje. Op alle televisiezenders wordt het moment van aftellen voor middernacht uitgezonden. Mensen zitten klaar met twaalf witte druiven en een glas cava om te proosten. Bij iedere slag van de klok van het gemeentehuis van Madrid op de Puerta del Sol, slik je een druif door. Volgens de traditie brengt dit geluk in het nieuwe jaar. Er is in Spanje geen grote traditie om zelf veel vuurwerk af te steken. Er wordt wel vaak een groot vuurwerk afgestoken door gemeentes.

Driekoningen (Reyes): Op 5 januari komen de Driekoningen uit het oosten (Melchor, Gaspar en Baltasar), om geschenken te brengen voor kinderen. Ze komen aan in een optocht op een kameel en strooien snoepjes voor de kinderen. Dit heet de

cabalgata. In de dorpen en steden is er ook vaak een levende kerststal en een ouderwetse, middeleeuwse markt. Mensen zijn verkleed in oude klederdrachten. De Driekoningen komen aan in Spanje om de kinderen cadeautjes te geven. Net als het Sinterklaasfeest in Nederland, is dit een feest voor de jonge kinderen. Rond Driekoningen is het gebruikelijk om een "roscón de reyes" te kopen. Dit is een taart in de vorm van een tulband, gevuld met slagroom en een klein presentje in de taart. Wie het presentje vindt, zal veel geluk hebben in het nieuwe jaar.

Wat zijn de overeenkomsten tussen Nederland en Spanje tijdens de feestdagen?

Universeel zijn natuurlijk: gezelligheid, verlichting in de donkere dagen en hoop en gelukwensen voor het nieuwe jaar, maar er zijn duidelijk culturele verschillen in de kerst- en nieuwjaarsviering in ieder land!

In beide landen wordt er dus op geheel eigen wijze vorm aan gegeven. Hier volgen een paar vragen die door de leerlingen beantwoord kunnen worden en die een discussie op gang brengen in de klas.

Bijvoorbeeld:

- *Cuáles son las actividades que te parecen más interesantes en ambos países?*
- *En tu familia ¿cómo son las celebraciones de fin de año?*
- *¿Te gustaría incorporar alguna de las que acabas de conocer?*

Ook is het natuurlijk mogelijk om de festiviteiten in groepjes in het Spaans te laten bespreken.

Het luisteren naar villancicos en tekstbespreking van de liedjes behoort ook tot de speelse mogelijkheden om met de Spaanse taal bezig te zijn in de klas.

©Carla Sánchez Kist, 15 november 2023

El folklore en las venas

María Esther Escóbar de Bäumer

¿Tuvieron alguna vez la impresión de que aquello que vivieron de niños era una preparación para algo más grande? Pues esta es la sensación que tuve cuando nos invitaron a participar de una guitarreada en Tandil.

Para poner en contexto me gustaría contarles que, a principios del 2023 tuve el gusto de recibir huéspedes de Tandil en nuestra casa en Eindhoven y en una de las veladas cogí la guitarra y me puse a cantar algunas de mis canciones favoritas. Susana, la amiga argentina, quedó un poco sorprendida por ver que una boliviana cantaba música folklórica argentina y en aquel momento nos invitó a visitar Tandil con la promesa de organizar un asado y/o una guitarreada para nosotros. Esas dos palabras: guitarreada y asado nos convencieron y así decidimos planear nuestra vacación incluyendo Tandil y Buenos Aires. En el mes de octubre, la primavera de América del Sur (otoño europeo) nos embarcamos rumbo al sud para hacer la primera parada en Tandil, una población en el centro-este de la provincia de Buenos Aires, a 190 km. de la ciudad de Buenos Aires que se halla sobre las sierras del sistema de Tandilla y que se extiende desde Olavarría en el interior de la Provincia de Buenos Aires hasta Mar del Plata. Es una parte que vale la pena descubrir por su geografía. En el trayecto Buenos Aires Tandil se observaba un paisaje bastante plano que de pronto mostraba puntos en el horizonte. A medida que nos acercábamos a estos puntos, estos se convertían en vacas, y volvíamos a ver más puntos en el horizonte y así sucesivamente hasta encontrarnos con la serranía. Este fenómeno nos hizo conscientes de que efectivamente Argentina es un país ganadero.

Pero bien, a pesar de tener Tandil una geografía tan interesante quiero hablar de la otra dimensión que descubrimos cuando visitamos la ciudad: el Folklore, aunado con el cariño y amistad de los tandilenses.

¿Cómo fue que me preparé desde la infancia para ir a Tandil? En mi casa en Oruro-Bolivia, sonaban tanto las chacareras como las tonadas paseando de la mano de los tangos y milongas. Mi madre era una fanática del tango y por supuesto que el lunfardo también era aprendido como parte de los tangos

aunque mi sabia madre, solamente nos permitía usarlo cuando cantábamos los tangos o milongas, pero no introducirlo en nuestro vocabulario diario. (Hubiera sido guay, pero tal vez hubiera causado problemas de comunicación con nuestras amiguitas).

La radio era una compañera de mi infancia y por supuesto yo absorbía los ritmos sin darme cuenta y de pronto empezaba a tararear la música o hacer dúo con los famosos de la época: Los Fronterizos, Gardel, etc. Mis padres, aficionados a la radio no solamente tenían un aparato, sino hasta tres que tenían sintonizada la misma emisora así que podíamos ir de habitación en habitación con "surrounding sound" sin perdernos nada. En otras palabras, hice una inmersión involuntaria en la música argentina que fluía de ida y vuelta en mi cerebro.

Crecí y en mis años jóvenes nos reuníamos con los amigos que tuvieron las mismas influencias y el gusto por el folklore argentino. En aquella época eran los chicos los que tocaban la guitarra y las chicas nos limitábamos a cantar. ¡Esas guitarreadas eran clásicas! Además estaban las serenatas! Y yo tenía la suerte de vivir cerca de un grupo que daba serenatas todos los fines de semana y que casi sin fallar, terminaban la vuelta en mi casa.

Y ahora ¡volvamos a Tandil! Tuvimos la primera guitarreada en casa de una amiga de Susana que recibía en su casa a un grupo que se reunía regularmente para cantar. Yo pensaba en las guitarreadas de mi juventud ¡claro!. Cuando llegamos a la casa de Patricia, ya había suficiente público y el tío y otro amigo templaban guitarras. Un ambiente muy agradable y lleno de cariño que nos hizo sentir como en casa y así nos integramos inmediatamente. Un poco más tarde, llegó otra guitarra y "se armó la velada". En algún momento empezaron a sonar las tonadas tan conocidas de mi infancia y juventud y me sumergí en los textos, tímidamente al principio, pero poco a poco haciendo coro con todos los que cantaban y así empezó el contrapunto de las guitarras y cada quien recordaba un título y se cantaba la canción solicitada. Mi emoción iba cada vez en aumento porque se saltaba del tango a las zambas, de las zambas a las chacareras y otros ritmos. De pronto aparecieron los cancioneros con un sinfín de títulos conocidos y muchos desconocidos para mí pero muy familiares para los amigos. No había tiempo para hacer pausa, todos pedían canciones, todos cantábamos, se comían "facturas" (bollería, masitas, medias lunas), se bebía "mate" y principalmente se cantaba. De pronto sonó un tango muy tradicional con muchísimo "lunfardo" y lejos de intimidarme, este tango acabó convenciéndome de que una parte de mi corazón era argentino y pedí a los amables guitarristas que cantaran "Balada para un loco", uno de los temas más importantes para mí porque era uno de los favoritos de mi madre y muchas >

veces lo cantamos a dúo cuando yo era adolescente. Lo más divertido de la situación es que "sho" (yo) cantaba también como "eshos"(ellos) ¡No había otra forma de cantar aquellas fabulosas canciones sin ser un poco argentino!

Cuando la velada llegó a su fin y tuvimos que despedirnos fue muy difícil aceptar que esta era una ocasión única. La atesoró en un rincón del corazón y regresaré a ella muchas veces, en el recuerdo.

Pero aquí no termina la historia. Si vuelven a leer el segundo párrafo descubrirán que Susana prometió dos cosas: guitarreada y asado. Al día siguiente Susana nos llevó a la casa de otra amiga donde habían más invitados, todos muy simpáticos y amenos. Entramos a una sala que tenía un horno (fogón) en el medio y que llevaba leños que hacían un buen fuego y sobre el fuego una parrilla y sobre la parrilla, respetables trozos de carne que iban asándose lentamente bajo la supervisión estricta de uno de los jóvenes que se brindaron a preparar el asado. Extrañamente no había ni olor al asado ni humo en la habitación. ¡Un horno de alta calidad dentro de la casa!

Todavía sorprendida y tímida por todo lo que veía que se preparaba, pregunté si era el cumpleaños de alguien y si debía felicitar a la persona. Surgió una exclamación casi general: "Es en honor a ustedes". En ese momento me quedé sin palabras (y eso es extraño para mí) y sentí un calorcito que subía al corazón y se apropiaba de mí haciéndome sentir en el paraíso.

No encuentro suficientes adjetivos para describir el sabor del asado que llegó, pero nos supo ¡a gloria compartida! Y después del postre, que fue también una delicia, vino la... "guitarreada", claro. ¡No podía ser de otra manera! Esta vez entramos a una segunda dimensión de la expresión musical en Argentina, es la experimentación con nuevas modalidades de lo conocido, lo clásico. Ver la profesionalidad de los músicos desde primera fila ha sido un privilegio y una motivación de investigar hacia dónde va el folklore argentino.

Tengo conciencia plena de que no fue en vano mi aprendizaje.

¡Me preparé toda la vida para este GRAN FINALE!

Muchas gracias, amigos de Tandil, ¡Mi casa es su casa!

¿Tienes una experiencia similar? ¿Te preparaste para algo importante desde tu infancia? ¡Comparte con FOCO!

Verslag van het webinar "Werken met storytelling"

Spreker: Dorinda Dekeyser

Wanneer: vrijdagmiddag 17 november van 14.00 tot 15.00 (digitaal)

Storytelling is een manier om mensen te betrekken bij een verhaal. Deze techniek wordt niet alleen in het onderwijs maar ook in het bedrijfsleven gebruikt. Nike is een mooi voorbeeld van een bedrijf dat gebruik maakt van storytelling. Storytelling vormt de basis van de marketing van Nike. In de reclames wordt een verhaal gebruikt waarin een boodschap wordt overgebracht. Als mensen zich hierin herkennen, of zich emotioneel betrokken voelen bij het verhaal, dan onthouden ze de boodschap.

Danielle Siems

Wat is de kracht van storytelling gebruiken in de klas? Vanuit didactisch oogpunt helpt het om leerlingen sterker te betrekken bij het leerproces; leerlingen leren door te doen, doen door te leren. Je kunt er ook voorkennis mee activeren en grammatica en vocabulaire een context bieden. Het combineren van woord en beeld werkt sterker dan dat je één van beide hebt. Leerinhouden kun je vastzetten door storytelling te gebruiken. En natuurlijk niet onbelangrijk; omdat het leuk is. In haar webinar laat Dorinda vervolgens verschillende mogelijkheden zien om storytelling in de les toe te passen. Ze geeft voorbeelden van korte activiteiten, uitgebreide opdrachten en mogelijkheden met bijvoorbeeld Youtube en Netflix.

De eerste activiteit die besproken wordt: Het verhaal van mijn naam.

Iedere naam heeft een verhaal en dat verhaal kan iets over jou zeggen of juist niet. Deze activiteit kun je leerlingen in duo's laten uitvoeren vanaf A2 niveau en kost je in de les 10 a 15 minuten.

Leerlingen beantwoorden eerst voor zichzelf een aantal vragen. Wie heeft je naam gekozen? Heeft je naam ook een betekenis? Heb je je naam ooit willen veranderen? Heb je een bijnaam? Hou je van je naam? Waarom (niet)? Vervolgens stellen ze de vragen aan elkaar. Ze oefenen hiermee meerdere grammatica constructies en herhalen bijvoorbeeld de bijvoeglijke naamwoorden.

De tweede activiteit die besproken wordt: Vertel een verhaal in 5 zinnen.

In groepjes van 5 gaan leerlingen samen een verhaal vertellen. Ieder lid vertelt één zin. Deze activiteit kun je uitvoeren vanaf A1 niveau en kost in de les ongeveer 20 minuten. Dorinda legt uit dat ieder verhaal 5 fases heeft (introdactie, ontwikkeling, hoogtepunt, falling action, ontknoping). Er zijn varianten hierop mogelijk. Je kunt starten met een verhaaltje te lezen of een film of reclameboodschap te kijken. Dan moeten leerlingen zelf de 5 fases ontdekken en benoemen.

Je kunt ook een startzin geven en dan de groep de andere 4 zinnen laten verzinnen en erachteraan plakken. Bij het oplezen herhaalt iedere leerling ook de eerdere zinnen. Bijvoorbeeld: "a street in Rome". Er was eens een straat in Rome.

De derde activiteit die besproken wordt: De basis van een verhaal.

Deze opdracht kun je in duo's uitvoeren, op alle niveaus. Het tweetal bedenkt een personage, bedenkt waar het zich afspeelt, wat er gebeurt en hoe het afloopt. Als de duo's klaar zijn met het verhaal splitsen ze zich op en vormen nieuwe duo's. Beiden vertellen vervolgens hun eigen verhaal. Door meerdere keren van duo te wijzigen, herhalen leerlingen de tekst meerdere keren. Na het verhaal maken en uitvoeren kun je het laten opschrijven in de vorm van een blog. Je kunt de opdracht uitbreiden door bijvoorbeeld verplichtingen op te nemen zoals "gebruik minimaal 3 tijdsbepalingen".

De vierde korte activiteit die besproken wordt: Human bingo.

Deze oefening kun je op ieder niveau doen en in een groep in 10 minuten uitvoeren. Leerlingen hebben allemaal een blad met daarop vragen in de doeltaal. Voorbeelden van vragen zijn: Wie houdt er van boontjes, wie is er al eens in Parijs geweest, wie houdt er van lezen, wie heeft een hond of kat, wie is de laatste vakantie in Nederland gebleven etc. Iedere leerling interviewt een ander door vragen te stellen. In deze oefening zit een speels effect. Je probeert leerlingen aan de hand van vragen te laten praten.

Na bovenstaande korte activiteiten gaat Dorinda in op een aantal uitgebreide opdrachten met storytelling. Hierbij gaat het om het gebruiken van storytelling als didactische activiteit, niet als ijsbreker of start van de les.

Eerste voorbeeld van een uitgebreide opdracht: Over je familie/vrienden praten.

Cursisten brengen een foto van iemand mee. Ze zitten in tweetallen. Ze vertellen aan de ander wie er op de foto te zien is, waar het is etc. Deze opdracht kun je vanaf A2 niveau uitvoeren en kost ongeveer 20 minuten. Als docent loop je rond en luister je. Als je de woorden en zinnen die je hoort opschrijft, kun je deze op een later moment verwerken in een dictee. Dit klinkt misschien ouderwets maar is heel erg nuttig.

Een tweede optie voor een uitgebreide opdracht: Het ouderlijk huis.

Cursisten werken in duo's en stellen elkaar vragen over het ouderlijk huis. Bijvoorbeeld waar het stond, hoe het eruit zag aan de buitenkant, of het groot was etc. Vervolgens vraag je aan de ander om te denken aan een leuke herinnering of een positief moment in dat huis. Vraag daarna de herinnering of het moment te beschrijven waaraan de ander denkt. Wissel daarna van rol. Je kunt deze opdracht verlengen door na het uitvoeren in duo's van duo's te wisselen en de opdracht nogmaals laten uitvoeren.

Een derde oefening die besproken wordt: Anekdoten vertellen.

Deze opdracht kost meer tijd en vereist een iets hoger niveau (B1). Bij deze oefening vertellen leerlingen over een ervaring en koppelen ze een gevoel aan die ervaring.

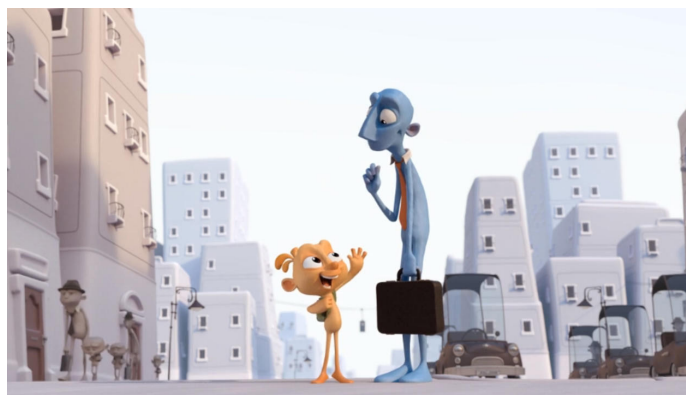
Je bedenkt 4 stellingen. (zie foto: toen was ik moedig, dat was een dramatische reis, toen kwam ik in opstand...).

Iedere leerling denkt na over de 4 thema's. Bij ieder thema bedenken ze een woord dat alles omvat. Ze schrijven deze woorden op en lopen rond. Ze bevragen elkaar over de vierkanten.

Vervolgens gaan ze in duo's zitten en vertellen ze elkaar hun vier verhalen. De ander kiest het verhaal dat hem/haar het meest interesseert.

Als laatste wordt ingegaan op de mogelijkheden van het gebruiken van streamingsdiensten. Youtube is voor iedereen makkelijk te gebruiken. Mocht je een abonnement op Netflix of Disney+ hebben, is dat ook zeker bruikbaar. De voordelen van dit beeldmateriaal is dat het meertalig is, actueel, makkelijk bereikbaar en afwisselend. Na een klein stukje kijken van een aflevering of film kun je leerlingen een einde laten verzinnen, een personage laten interviewen of een verhaal laten analyseren. >

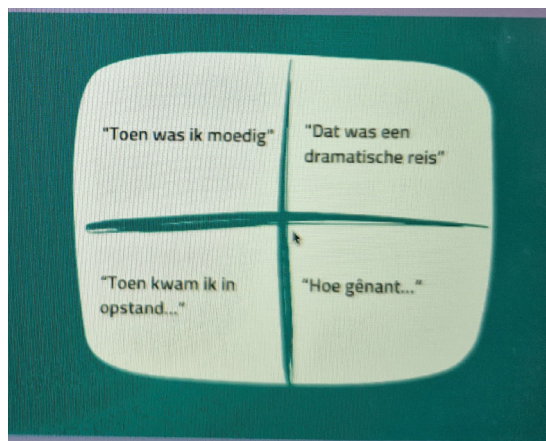
<https://youtu.be/kQjtK32mGJQ>

Dorinda sluit af met een kort fragment dat geen geluid bevat. Door alleen het eerste gedeelte van het fragment aan leerlingen te laten zien, kun je ze vervolgens het verhaal laten navertellen, een einde laten bedenken, een dialoog erbij laten schrijven etc.

Aan het begin van het Webinar werd ons als deelnemers gevraagd wie er al werkt met storytelling in zijn lessen. 44% van de deelnemers gaf aan van niet. Hopelijk hebben deze voorbeelden van Dorinda docenten geïnspireerd om met storytelling aan de slag te gaan. De techniek is op heel veel verschillende manieren en niveaus in te zetten en hoeft niet veel voorbereidingstijd te kosten. Het biedt in mijn ogen zeker een meerwaarde op het gebied van motivatie, kennis van de taal en betrokkenheid bij de les.

Danielle Siems

Dit webinar werd aangeboden via Talenland. Mocht je op de hoogte gebracht willen worden over toekomstige webinars, kan je je aanmelden voor de nieuwsbrief via www.talenland.nl.

Presentación a los socios de VDSN

Mi nombre es **Susana E. Pérez Molinero**, y desde septiembre soy la nueva asesora en la Oficina de Educación en el Consulado español de Ámsterdam.

Soy española, de Lucena, una pequeña ciudad en el sur de Córdoba, en Andalucía. Me gustan mucho los idiomas y por eso estudié Traducción e Interpretación, y posteriormente Derecho. He vivido en distintos países, como Escocia, Inglaterra, Alemania, y ahora en Países Bajos. Soy traductora jurada, he trabajado como profesora durante 20 años y actualmente trabajo como asesora.

Mi trabajo como asesora consiste en traer a Países Bajos las actividades que el Ministerio de Educación y Formación Profesional español lleva a cabo para promocionar y difundir la lengua y la cultura española en el exterior. La Asesoría de Educación en Ámsterdam depende de la Consejería de Educación para BENELUX (Bélgica, Países Bajos y Luxemburgo) que el gobierno español tiene en Bruselas. También en atender a las consultas de españoles residentes en Países Bajos que buscan información para homologar títulos universitarios, escolarizar a sus hijos en el país, o cursar estudios en distintas etapas educativas.

Las actividades que se llevan a cabo en la Asesoría se plasman en programas educativos como las Aulas de Lengua y Cultura Española (ALCE), los programas de formación del profesorado de español y las Secciones Españolas en centros de titularidad neerlandesa.

En los dos meses que llevo en Países Bajos he tenido ocasión de visitar preciosos lugares, como Ámsterdam, donde trabajo, Utrecht, Alkmaar, Leiden, Haarlem, Rotterdam o Zaanse Schans. El país me parece muy interesante y espero conocerlo mejor durante el tiempo que trabaje aquí, que si todo va bien, será hasta 2028.

Durante este tiempo, espero colaborar activamente con VDSN para promover el español en Países Bajos, empezando por la jornada didáctica del 16 de marzo de 2024.

El rincón del libro

CUENTOS Y LEYENDAS DE ESPAÑA Chiki Fabregat

Referencias bibliográficas

Una edición bellamente ilustrada en la que se recogen 52 leyendas tradicionales de España, una por cada provincia.

España es un país rico en leyendas y relatos populares que se han ido transmitiendo a lo largo de los siglos de generación en generación. En esta obra se recoge una leyenda representativa de cada una de las provincias españolas, dando lugar a una perfecta muestra de la variedad enriquecedora de pueblos y culturas que han formado parte de de nuestro territorio.

EL PROBLEMA FINAL Arturo Pérez Reverte

Referencias bibliográficas

Un crimen imposible. Un detective insospechado. No se trata de un desafío entre el asesino y el detective, sino de un duelo de inteligencia entre el autor y el lector.

Junio de 1960. Un temporal mantiene aisladas en la idílica isla de Utakos, frente a Corfú, a nueve personas alojadas en el pequeño hotel local. Nada hace presagiar lo que está a punto de ocurrir: Edith Mander, una discreta turista inglesa, aparece muerta en el pabellón de la playa. Lo que parece un suicidio revela indicios imperceptibles para cualquiera salvo para Hopalong Basil, un actor en decadencia que en otro tiempo encarnó en la pantalla al más célebre detective de todos los tiempos. Nadie como él, acostumbrado a aplicar en el cine las habilidades deductivas de Sherlock Holmes, puede desentrañar lo que de verdad esconde ese enigma clásico de habitación cerrada. En una isla de la que nadie puede salir y a la que nadie puede llegar, inevitablemente todos se acabarán convirtiendo en sospechosos en una fascinante novela-problema donde la literatura policial se mezcla de modo asombroso con la vida.

LE DEDICO MI SILENCIO Mario Vargas Llosa

Referencias bibliográficas

LA NUEVA NOVELA DEL PREMIO NOBEL DE LITERATURA MARIO VARGAS LLOSA

La historia de un hombre que soñó un país unido por la música y enloqueció queriendo escribir un libro perfecto que lo contara. Una suerte de Quijote en América.

Toño Azpilcueta pasa sus días entre su trabajo en un colegio, su familia y su gran pasión, la música criolla, sobre la que lleva investigando desde su juventud. Un día, una llamada le cambia la vida. Una invitación para ir a escuchar a un guitarrista desconocido, Lalo Molfino, personaje del que nadie sabe demasiado pero de gran talento, parece confirmar todas sus intuiciones: el amor profundo que siente por los valeses, marineras, polkas y huainos peruanos tiene una razón más allá del placer de escucharlos (o bailarlos).

Tal vez lo que ocurra es que la música criolla sea, en realidad, no sólo una seña de identidad de todo un país y expresión de esa actitud tan peruana de la huachafería («la mayor contribución de Perú a la cultural universal», según Toño Azpilcueta), sino algo mucho más importante: un elemento capaz de provocar una revolución social, de derribar prejuicios y barreras raciales para unir al país entero en un abrazo fraterno y mestizo. En un país fracturado y asolado por la violencia de Sendero Luminoso, la música podría ser aquello que recuerde a todos los que conforman la sociedad que, por encima de cualquier otra cosa, son hermanos y compatriotas. Y en esto, es posible que el virtuosismo de la guitarra de Lalo Molfino tenga mucho que ver.

>

Toño Azpilcueta decide investigar más sobre Molfino, viajar a su lugar de origen, conocer a este personaje esquivo, saber de su historia, de su familia y amores, de cómo llegó a convertirse en un guitarrista tan excelso. Y se propone también escribir un libro donde contar la historia de la música criolla y desarrollar esa idea que ha inculcado en su mente el descubrimiento de este músico extraordinario. La ficción y el ensayo se entremezclan así, de forma magistral, en esta novela en la que el premio nobel peruano vuelve sobre un tema que le obsesiona desde hace años: las utopías. Eso es lo que persigue Toño Azpilcueta en última instancia: la utopía de generar, a través del arte, una idea de país.

NO TE VERÉ MORIR Antonio Muñoz Molina

Referencias bibliográficas

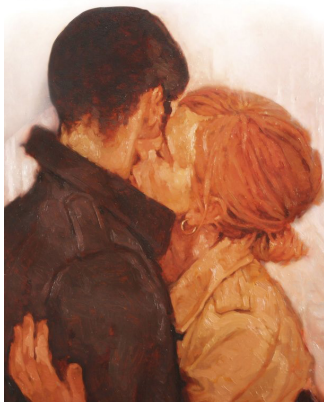
Una emocionante novela sobre la fuerza del amor y sus espejismos.

Durante su juventud, Gabriel Aristu y Adriana Zuber protagonizaron una apasionada historia de amor que parecía destinada a durar para siempre. El futuro, sin embargo, tenía otros planes para ellos. Separados durante cincuenta años por un océano de incomunicación, ella atrapada en la España de la dictadura, él viviendo el éxito profesional en Estados Unidos, vuelven a encontrarse en el ocaso de sus días. Miradas, caricias,

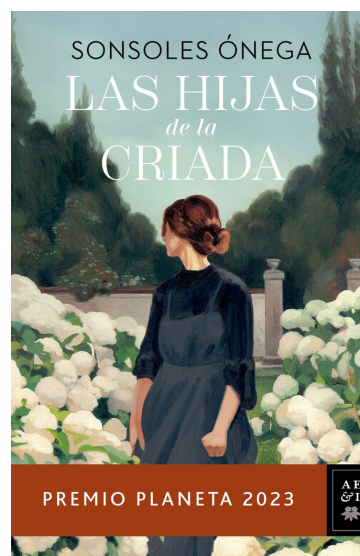

Antonio Muñoz Molina

No te veré morir

deseos acallados y viejos reproches dejarán paso entonces a la constatación de que la nostalgia de aquel primer amor lo es también de la persona que una vez fuimos. No te veré morir es una novela sobre el poder de la memoria y del olvido, la lealtad y la traición, los estragos del tiempo y la obstinación del amor y sus espejismos. La conmovedora historia de una pasión frustrada por la vida y un hermoso retrato de la vejez escritos con una delicadeza extrema. Tras aquel «magistral acto de fe en la escritura como depósito de memoria» (Domingo Ródenas de Moya, Babelia) que supuso Volver a dónde, Antonio Muñoz Molina vuelve al territorio de la ficción con una novela soberbia marcada por la musicalidad de una prosa que recuerda al mejor Thomas Bernhard.

LAS HIJAS DE LA CRIADA Sonsoles Ónega
Premio Planeta 2023

La novela ganadora del Premio Planeta 2023 nos sumerge, con la cadencia de las historias narradas junto al fuego, en un apasionante relato en un remoto pazo de Galicia.

Hay secretos de familia que merecen ser contados. Esta es la historia de uno de ellos. Una noche de febrero de 1900, recién estrenado el siglo XX, en el pazo de Espíritu Santo llegan al mundo dos niñas, Clara y Catalina, cuyos destinos ya estaban escritos. Sin embargo, una venganza inesperada sacudirá para siempre sus vidas y las de todos los Valdés.

Doña Inés, matriarca de la saga y fiel esposa de don Gustavo, deberá sobrevivir al desamor, al dolor del abandono y a las luchas de poder hasta convertir a su verdadera hija en heredera de todo un imperio, en una época en la que a las mujeres no se les permitía ser dueñas de sus vidas. Las hijas de la criada es una historia mágica y realista al mismo tiempo, en una Galicia extraordinaria, sobre hombres y mujeres que se rebelan contra su propio destino en busca de la verdad.

Para disponibilidad y precio contactarse con
El Rincón del Libro <https://elrincondellibro.nl>
info@elrincondellibro.nl +31 6 21983372

Actualisatie examenprogramma's mvt

Monique Witkamp

Actualisatie van het vak Spaans in het voortgezet onderwijs: Laat je stem horen!

In juni 2022 is in opdracht van het ministerie van OCW de actualisatie van de examenprogramma's van zeven schoolvakken, waaronder de moderne vreemde talen Engels, Duits, Frans en Spaans, gestart. In januari 2023 is ook een begin gemaakt met de vernieuwing van het Fries, de klassieke talen en de moderne vreemde talen Arabisch, Chinees, Italiaans, Russisch en Turks. Burgerschap en digitale geletterdheid krijgen een plek binnen de examenprogramma's van deze vakgebieden.

Waarom worden de examenprogramma's geactualiseerd?

Actuele examenprogramma's dragen bij aan gelijke kansen voor leerlingen, een goede doorstroom naar vervolgonderwijs en tussen schoolsoorten en leerwegen. Ook bereiden ze leerlingen beter voor op hun plek in de maatschappij.

In dit artikel wil ik jullie graag bijpraten over de huidige stand van zaken omtrent de vernieuwing van het eindexamenprogramma Spaans in het voortgezet onderwijs. Waarom is dit van belang? De VDSN maakt deel uit van dit actualisatieproces, doordat we zitting hebben in de advieskring van de vakvernieuwingscommissie moderne vreemde talen (mvt). De advieskring brengt extra expertise in, geeft feedback en reflecteert op de voorstellen van de vakvernieuwingscommissie. Op de volgende twee pagina's volgt een grafisch overzicht van hoe dit actualisatieproces plaatsvindt en wie daarbij betrokken zijn. Ik zal nu verder inzoomen op het belang voor het vak Spaans en onze betrokkenheid vanuit de VDSN. SLO voert de regie over het hele proces en heeft uitgebreide informatie op de SLO webpagina geplaatst, waarnaar ik graag verwijs.

Advieskring

Zoals in de graphic van SLO te zien is, wordt het onderwijsveld bij dit proces betrokken door onder andere de inzet van een advieskring die feedback geeft op de tussentijdse producten en plannen van de vernieuwingscommissie. Voor het schoolvak Spaans werken wij in de advieskring vanuit VDSN nauw samen met Spaans Levende Talen (SLT). Tot nu toe hebben we een aantal feedbacksessies georganiseerd, waarbij we waardevolle input van onze leden hebben kunnen vergaren en hebben gebruikt in onze adviezen naar de commissie. Het vorig schooljaar zijn er twee adviesrondes geweest ten aanzien van algemene kadering en een indeling van elke taal in 3 domeinen, te weten Communicatie, Taalbewustzijn en Cultuurbewustzijn. Elk domein is verder onderverdeeld in een aantal subdomeinen.

Adviesronde 3 op het Tussenproduct Eindtermen

Op 27 november zijn de voorstellen voor de derde adviesronde gepresenteerd. Het zwaartepunt van de actualisatie op dit moment ligt op de inhoud en formulering van de eindtermen per domein. Ook worden er ERK-niveaus gerelateerd aan taalvaardigheidsdoelen. Aangezien de voorstellen in grote lijnen voor alle talen gezamenlijk ontworpen zijn, is het van groot belang dat we voor de specifieke kenmerken van het schoolvak Spaans dit tussenproduct van de commissie onder de loep nemen. Met name de mogelijke overbeladenheid van het examenprogramma in de verschillende schoolsoorten en leerwegen, en daarmee de haalbaarheid voor de lespraktijk, is iets waarvoor we de inbreng van leerkrachten hard nodig hebben.

Op 8 december organiseert Levende Talen een informatie-bijeenkomst in Utrecht voor alle talen. Spaans LT en VDSN beleggen daar feedbacksessies, waarvoor we docenten Spaans van harte uitnodigen. Dit is zowel voor leden als niet-leden, alle input vanuit de schoolpraktijk is waardevol en welkom!

Waar en wanneer: 8 december van 16.00 – 18.30 uur, op de Joseph Haydnlaan 2a, 3533 AE Utrecht. Voor soep en broodjes wordt gezorgd. Wanneer je je voor deze bijeenkomst aanmeldt, krijg je vooraf het tussenproduct met een aantal feedbackvragen toegestuurd. Na afloop ontvang je een presentje van Levende Talen: het boek 'Handboek Vreemde Talen Didactiek'. Opgeven hiervoor kan online, via de site van VDSN of SLT.

Het is mogelijk/waarschijnlijk dat deze datum al verstreken is vóór het verschijnen van deze FOCO. En ook kan het zijn dat niet iedereen in de gelegenheid is om naar een fysieke bijeenkomst in Utrecht te komen. Daarvoor hebben wij nog twee online-sessies gepland in januari: dinsdag 9 januari 2024, van 19:00 – 20:00 uur en donderdag 11 januari 2024 van 16:30 – 17:30 uur. Wanneer je je voor een van deze bijeenkomsten aanmeldt, krijg je vooraf het tussenproduct met een aantal feedbackvragen toegestuurd en toegang tot een online document binnen een besloten Teams-omgeving, waarin je je feedback kunt geven. Na afloop ontvang je een cadeaubon van Levende Talen. Je kunt je tot 22 december uiterlijk inschrijven via de link op de sites van VDSN of SLT.

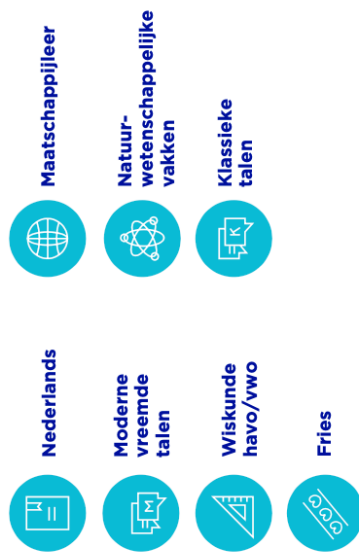
En daarna? Deze 3de adviesronde eindigt op 22 januari. Als advieskringleden brengen VDSN en SLT samen verslag uit aan de vakvernieuwingscommissie, die daarmee aan de slag gaat en een volgend tussenproduct zal presenteren in maart. De 4de adviesronde is van 28 maart tot 21 mei. Ook dan zullen we hierover berichten en je vragen mee te denken.

Lees verder op pagina 18 >

/ Actualisatie van de examenprogramma's

Om leerlingen goed voor te bereiden op hun toekomst, is actualisatie van de examenprogramma's noodzakelijk. Het ministerie van OCW heeft SLO de opdracht gegeven om samen met het onderwijsveld de examenprogramma's van een aantal vakken te actualiseren.

Voor welke vakgebieden actualiseren we de examenprogramma's?

Waarom actualiseren we de examenprogramma's?

Het doel van de actualisatie van de examenprogramma's is zorgen voor actuele inhoud per vak. Daarnaast draagt deze actualisatie bij aan:

- 1 een betere doorstroom tussen schoolsoorten en leerwegen.
- 2 een goede voorbereiding van leerlingen op hun vervolgopleiding en toekomst.
- 3 het bevorderen van kansengelijkheid in het onderwijs.

Wie actualiseren de examenprogramma's?

Per vak is een vakvernieuwingscommissie samengesteld. Onder leiding van een procesregisseur gaan leraren, vakexperts en curriculumexperts aan de slag. De opdracht aan de vakvernieuwingscommissie voorziet in heldere kaders, maar de commissie bepaalt de inhoud.

Vakvernieuwingscommissie

Voor een goede afstemming en meer samenhang tussen vmbo, havo en vwo ontwikkelt één commissie de examenprogramma's voor de verschillende leerwegen en schoolsoorten.

Hoe gaat de actualisatie in zijn werk?

In de werkdraft van het ministerie van OCW staan de inhoudelijke uitgangspunten en kwaliteitscriteria voor de actualisatie beschreven. SLO voert regie op het gehele proces. Daarbij worden leraren, experts, schoolleiders, leerlingen en belangrijke onderwijspartijen, waaronder de vakverenigingen, goed betrokken.

Scan de QR-code voor meer informatie

Hoe betrekken we het onderwijsveld?

Advieskring

Voor elke vakvernieuwingscommissie is een advieskring ingericht. Deze advieskring brengt extra expertise in, geeft feedback en reflecteert op het werk van de vakvernieuwingscommissie. In de advieskring zijn vakverenigingen, vervolgonderwijs, lerarenopleidingen, leermiddelenmakers en relevante maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd.

Leerlingenpanels

Natuurlijk worden ook leerlingen betrokken bij de actualisatie van examenprogramma's. SLO organiseert leerlingenpanels, waarbij leerlingen in gesprek gaan over verschillende thema's die relevant zijn voor de vakvernieuwingscommissies. Zo halen we op wat leerlingen nodig hebben en belangrijk vinden.

Welke fasen doorlopen we in dit actualisatietraject?

Fase 2, 3 en 4 lopen (deels) gelijktijdig.

Ontwikkeling examenprogramma's

De vakvernieuwingscommissies gaan in fase 1 aan de slag om conceptexamenprogramma's te ontwikkelen. Daar werken zij in vijf stappen naartoe. De commissie levert daarbij verschillende tussenproducten op.

Beproeven kwaliteit examenprogramma's

In fase 2 worden de conceptexamenprogramma's gevalideerd en beproefd op scholen en waar nodig bijgesteld. Daarbij worden de conceptprogramma's gecontroleerd op relevantie, consistentie, bruikbaarheid, effectiviteit en toetsbaarheid.

Uitwerking van schoolexaminering

In fase 3 worden handreikingen ontwikkeld die scholen kunnen gebruiken om hun schoolexamens te maken. Scholen zijn uiteindelijk zelf verantwoordelijk voor de de schoolexaminering.

Uitwerking van centrale examinering

In fase 4 worden voor-schrijvende syllabi ontwikkeld die de doelen specificeren die zijn toegeschreven aan het Centraal Examen. Deze syllabi dienen als basis voor de uitwerking van de centrale examens.

Hoe verloopt de besluitvorming?

SLO levert de conceptexamenprogramma's op aan de minister van OCW. Het werk van de vakvernieuwingscommissie (fase 1) is hiermee afgerond.

Actualisatie in drie minuten

Wil je te weten komen hoe het actualisatieproces eruit ziet? Bekijk dan de animatie op www.slo.nl/actualisatie of scan de QR-code.

i

Hoe wordt de kwaliteit geborgd?

Monitor team

Het monitor team van SLO houdt zicht op zowel de inhoud van de (tussen)producten als het proces. Het monitor team verzamelt gedurende het ontwikkelproces informatie en voert daar analyses op uit, op basis van de kwaliteitscriteria uit de werkopdracht.

Expert poule

De expert poule van SLO werkt samen met het monitor team bij het uitvoeren van de inhoudelijke analyses en bekijkt of vakoverstijgende elementen goed gewaarborgd zijn in de conceptuitwerkingen. Het gaat in elk geval om geleterdheid, gecijferdheid, LOB, burgerschap en digitale geleterdheid.

Hoe zorgen we voor samenhang tussen kerndoelen en examenprogramma's?

Vanaf 2022 worden voor een aantal leergebieden ook kerndoelen voor primair en onderbouw voortgezet onderwijs geactualiseerd of ontwikkeld. Sluiten de examenprogramma's en de kerndoelen straks wel op elkaar aan? SLO zorgt met een team van experts en leraren voor de samenhang zodat raakvlakken tussen vakgebieden met elkaar kloppen en er doorlopende leerlijnen ontstaan.

Meer weten over de actualisatie van examenprogramma's?

Kijk op www.slo.nl/actualisatie of bezoek de webplatforms per vakgebied:

- Nederlands: www.actualisatiene.nl
- Moderne vreemde talen: www.actualisatiemvt.nl
- Wiskunde: www.actualisatiewis.nl
- Natuurwetenschappelijke vakken: www.actualisatienwv.nl
- Maatschappijleer: www.actualisatieml.nl

In januari 2023 gaan ook de volgende webplatforms live:

- Klassieke talen
- Fries

Over SLO

SLO is het landelijk expertisecentrum voor het curriculum. Onze opdracht is vastgelegd in wetgeving en richt zich op het curriculum voor primair, speciaal en voortgezet onderwijs in Nederland. We baseren ons hierbij op maatschappelijke ontwikkelingen en wetenschappelijke inzichten. Samen met leraren, schoolleiders en andere partners dragen we bij aan de kwaliteit van het onderwijs.

Er zijn maar weinig momenten waarop je werkelijk invloed hebt op het examenprogramma van je vak. In het examenprogramma wordt wettelijk vastgelegd wat er aan het einde van het voortgezet onderwijs bereikt moet zijn door leerlingen, in termen van beheersing en/of ervaring, om het vak met succes af te ronden. De verschillen in de huidige schoolpraktijk zijn echter om diverse redenen groot. We moedigen je aan om dit onderwerp binnen je secties te delen en te bespreken. Wil je je visie met ons delen? Heb je adviezen, ervaringen, vragen? Doe mee met één van de feedbacksessies, of mail je input naar secretariaat@vdsn.nl ovv actualisatie examenprogramma. We horen je graag!

Actualisatie kerndoelen

Parallel aan de vernieuwing van de examenprogramma's worden dit schooljaar ook de kerndoelen van MVT onder de

loep genomen en geactualiseerd. De kerndoelen betreffen het programma in de bovenbouw van het po en de onderbouw van het vo. We zijn heel blij dat we een van onze leden, Petra Schnetz, bereid hebben gevonden om namens de VDSN zitting te nemen in de advieskring die samengesteld is om het kerndoe-lenteam te adviseren en van feedback te voorzien. We hopen op deze manier invloed te kunnen hebben op een gebalanceerde en uitvoerbare doorgaande lijn naar de eindexa-menprogramma's Spaans. Het vernieuwingstraject duurt één jaar, ook daarover zullen we jullie informeren en consulteren.

Er zijn dit jaar 3 adviesrondes: 11 december – 19 januari; 11 maart – 5 april en 3 – 21 juni. Wil je met ons meedenken? Graag!

Monique Witkamp

Encuentros con Gioconda Belli

Ivonne Lanza de Smolders

¡Qué maravillosos son los encuentros! especialmente cuando nos cruzamos con seres excepcionales que iluminan el mundo, irradiando energía y compartiendo generosamente sus vivencias. El pasado mes de noviembre, tuve la fortuna de encontrarme con Gioconda Belli en dos ocasiones significativas.

La primera, durante la Conferencia Spinoza, donde nos guió a través de las vidas de dos iconos de su tierra natal: los grandes Rubén Darío y Ernesto Cardenal. Al día siguiente, en un fascinante conversatorio organizado por el Instituto Cervantes de Utrecht, en su sede de Utrecht, Gioconda nos deslumbró al compartir aspectos de su obra, de su vida y de su familia. Asistir a estos dos eventos fue un regalo inmenso y una experiencia enriquecedora que atesoro con gratitud.

Reseña Conferencia Spinoza 2023

El pasado mes de noviembre se llevó a cabo la Conferencia Spinoza 2023 titulada 'De Rubén Darío a Ernesto Cardenal: la poesía nicaragüense, una hermosa anomalía' que este año se ha realizado por primera vez fuera de Amsterdam. La Conferencia Spinoza es la gran cita del año para la comunidad hispanohablante y público en general, que tiene afinidad con la literatura en lengua española en los Países Bajos. Es un evento que se realiza anualmente por un esfuerzo conjunto entre la Consejería de Educación de España, el Instituto Cervantes de Utrecht y la Universidad de Amsterdam, sin embargo, este año la anfitriona fue la Universidad de Leiden. Coincidió también con el primer día del décimo Congreso Internacional de la Asociación de Hispanistas del Benelux.

La gran invitada de este año, que nos cautivó a todos con su sonrisa, su gran gentileza y su charla sencilla, pero muy emotiva, fue la escritora nicaragüense Gioconda Belli. Nos habló y contó sobre la obra del gran Rubén Darío y de Ernesto Cardenal, a quien conoció personalmente y con quien compartió la lucha sandinista en contra de la dictadura de la dinastía de Anastasio Somoza.

Rubén Darío es considerado el iniciador del Modernismo, movimiento literario y artístico que tuvo su florecimiento a finales del siglo XIX, principalmente por su contribución a la transformación de la poesía hispanoamericana y española. El modernismo buscaba romper con las convenciones estilísticas y temáticas predominantes en la época.

Quién mejor que Gioconda Belli para hablarnos sobre este inmenso poeta con cuyos versos creció. Darío comenzó su carrera literaria muy joven, considerado un niño prodigio porque aprendió a leer a los tres años, siendo autodidacta y mostrando un interés temprano por la poesía. Además de su labor como poeta, Darío destacó como periodista y diplomático. Trabajó en varios periódicos y revistas, y su habilidad para el periodismo influyó en su enfoque poético. A lo largo de su vida, ocupó cargos diplomáticos en varios países, reflejando la influencia de sus experiencias internacionales en su obra. "Azul" (1888) marcó un hito en la literatura hispanoamericana y consolidó su posición como líder del Modernismo reflejando su fascinación por el simbolismo y su innovador uso del lenguaje: 'Publicado en Chile, sus versos fueron como un reguero de pólvora que encendió una explosión en las letras del idioma español' dijo Belli.

La poesía de Rubén Darío influyó no solo en la literatura de América Latina, sino también en el ámbito literario mundial. Su enfoque innovador y su habilidad para fusionar lo clásico con lo moderno lo convierten en una figura fundamental en la historia de la literatura hispana.

Uno de los grandes influenciados por la obra de Rubén Darío fue Ernesto Cardenal. Poeta, sacerdote y activista nicaragüense. Su obra literaria está profundamente arraigada en sus convicciones políticas y su compromiso social. Inició sus estudios en el seminario, donde desarrolló su interés por la teología y la poesía. No obstante la gran influencia de la obra de Rubén Darío y habiendo formado parte de la tradición literaria nicaragüense, su poesía evolucionó y abordó no sólo temas sociales, por los cuales tuvo un enfoque comprometido y consciente, sino también temas políticos, como lo demuestra una de sus obras más conocidas "Epigramas" (1961), este libro marcó el inicio de su exploración de la relación entre la poesía y la acción política. En sus epigramas, algunos escritos a las muchachas de quién se enamoraba, porque era muy enamorado, y otros en los que se advierte su oposición a la situación política que vivía su país se aprecia el estilo directo, particular, claro en su intención y contundente en su resultado. Belli leyó dos epigramas que ilustran este estilo:

El primero:

Al perderte yo a ti

Tú y yo hemos perdido

Yo porque tú eras a quien yo amaba más

Tú porque yo era el que te amaba más

Pero de nosotros dos, tú pierdes más que yo

Porque yo podré amar a otras como te amaba a ti,

Pero a ti no te amarán como te amaba yo.

El segundo:

Me contaron que estabas enamorada de otro

Y entonces me fui a mi cuarto

Y escribí ese artículo contra el Gobierno

Por el que estoy preso.

En sus poemas, Ernesto Cardenal narra la historia de Nicaragua desde la Conquista española, las invasiones norteamericanas hasta los distintos tipos de opresión que vivió el país a lo largo de su historia. Vivió en el exilio y regresó para ejercer el cargo de ministro de Cultura cuando triunfó el Frente Sandinista. Su pasión por la revolución se mantuvo firme y no dudó en criticar y hacer oír su voz a través de sus versos para expresar la incapacidad del presidente Daniel Ortega y esposa/vicepresidenta Rosario Murillo de comprender que los poetas y artistas no eran piezas manipulables.

En el año 1990 se celebraron elecciones libres en Nicaragua y el Frente Sandinista, en el cual habían militado tanto Belli como Cardenal, perdió las elecciones. El presidente saliente, Daniel Ortega, en su intento de volver al poder hizo transformaciones que nada tenían que ver con los ideales básicos de la revolución que años antes los había llevado al poder, Ernesto renunció al Frente Sandinista en 1994. Falleció en Managua, Nicaragua, en el año 2020. Su legado no solo abarca la literatura, sino también su participación activa en la vida política y social de su país. Es recordado como un poeta comprometido y una voz influyente en la convergencia entre la poesía y la acción social en América Latina.

>

Conversatorio Instituto Cervantes Utrecht

A causa del mal tiempo, aquel día asistimos pocos a la cita con Gioconda Belli en Utrecht, lo que transformó el encuentro en una charla casi íntima, guiada a través de las preguntas que le hacía Mónica Albizúrez nos fue contando, por ejemplo, que fue su madre quien le inculcó la conciencia de su cuerpo, la belleza del cuerpo femenino y el privilegio de ser mujer, además, de la fuerza de la mujer, quizás porque creció inmersa en un entorno donde destacaban mujeres fuertes y comprometidas en lo social, un factor determinante que la impulsó a convertirse en la figura excepcional que conocemos en la actualidad. Reconocida por su habilidad para tejer historias apasionantes imbuidas de elementos poéticos, compromiso social y feminismo, se involucró desde muy joven en actividades políticas y fue militante del Frente Sandinista de Liberación Nacional. Su compromiso con las causas sociales y políticas ha dejado una marca distintiva en su obra literaria, que a menudo aborda temas de justicia social, libertad y emancipación. Ha viajado por todo el mundo buscando financiamiento para la causa sandinista, así nos contó cómo llegó a Utrecht por la primera vez y que fue aquí en Holanda donde consiguió el gran apoyo que iba buscando.

Su valiente exploración de temas considerados tabú quedó patente al lanzar su primer poemario, "Sobre la grama", en 1972. En esta obra, abordó de manera franca los aspectos más íntimos y vedados de la sexualidad femenina, brindando a

muchas mujeres la sensación de ser representadas a través de una poesía dedicada especialmente a ellas. La presencia del erotismo impregna casi toda su producción literaria, destacándose por su manera directa de expresar el deseo y el placer sexual de las mujeres. Este enfoque le ha otorgado un reconocimiento significativo en los círculos artísticos e intelectuales.

En la actualidad, Belli combina sus conferencias literarias con discusiones sobre temas políticos, debido a que los cambios implementados por Daniel Ortega en los fundamentos del Frente Sandinista ya no concuerdan con las ideas originales de Sandino. Ortega ha asumido un papel de dictador en su país, llevando a cabo persecuciones contra aquellos que se oponen a su régimen. Ortega, además, revocó la nacionalidad nicaragüense de varios escritores acusándolos de traición a la patria.

Gioconda, como muchos otros escritores se vio obligada a exilarse en España donde reside actualmente bajo un pasaporte chileno.

Este es un brevísimo resumen de todo lo que pudimos escuchar de Gioconda Belli. Necesitaría más espacio para reflejar su vida con la emoción que ella la contó. Me hubiera gustado escucharla más, sin embargo, asistir a estos dos eventos fue un regalo inmenso y una experiencia enriquecedora que atesoro con gratitud.

Generación Excelente

Fernanda Martino

Un reconocimiento oficial para escuelas que ofrecen el examen DELE

En un comunicado previo, mencionamos la iniciativa de la Sección de Español de Levende Talen y el Instituto Cervantes de otorgar una distinción a los institutos que preparen a sus alumnos para obtener el certificado DELE. Presentamos ahora una versión actualizada de lo que implica la "Generación Excelente". El certificado DELE, reconocido internacionalmente y alineado con el Marco Común Europeo de Referencia (MCER), es un valioso estímulo para fomentar el estudio del español al proporcionar una validación oficial de competencia. Además de ser un reconocido examen de admisión y conclusión para algunos estudios superiores en los Países Bajos, el DELE también funciona como un punto de entrada para programas de intercambio, pasantías y estudios de licenciatura en España y América Latina. Emitidos por el Ministerio de Educación de España a través del Instituto Cervantes, los certificados DELE son diplomas oficiales que certifican el conocimiento y dominio del idioma español.

En países como Francia, Italia y en algunos estados de Alemania, el examen DELE se ofrece en casi todas las escuelas, y el español es una parte estándar del plan de estudios en las escuelas secundarias. Con el objetivo de promover la preparación a los exámenes DELE y respaldar a los institutos neerlandeses y a sus profesores que ya ofrecen esta posibilidad a su alumnado, surgió la idea de crear este reconocimiento.

La distinción "Generación Excelente" consiste en una placa grabada con la que el instituto acredita la obtención del diploma DELE de sus alumnos. Esta distinción puede ser mostrada por la escuela en redes sociales y en su sitio web. La colaboración y participación de la escuela en este proceso educativo, al asignar tiempo y recursos al profesor para que pueda preparar a los alumnos, es esencial y representa un esfuerzo conjunto de todas las partes involucradas.

Todos los institutos que ofrecen el español como materia de examen o en su variante elemental para uno o todos los niveles de enseñanza y los MBO pueden aplicar para la distinción de Generación Excelente.

Las escuelas secundarias y los MBO donde cinco o más estudiantes hayan aprobado el examen DELE en 2023 en cualquiera de sus niveles recibirán la distinción de "Generación Excelente". Aquellos institutos que entre el 2022 y el 2023 sumen la cantidad mínima de cinco estudiantes que hayan aprobado el examen DELE en cualquiera de sus niveles, también podrán aplicar para la primera edición de Generación Excelente. La placa será gratuita para escuelas donde al menos un profesor sea miembro de la sección de español de LevenDe Talen y tendrá un valor de cien euros para aquellos institutos que cumplan con los requisitos y quieran obtener la placa, pero no cuenten con un profesor miembro de nuestra asociación. El examen DELE en español, equiparable al Certificado Cambridge para inglés, se ofrece a estudiantes para los niveles A1 y A2/B1. Diseñados específicamente para jóvenes de 12 a 18 años, los exámenes A1 y A2/B1 se ajustan al contenido adecuado para este grupo etario. En cuanto a las inscripciones para los exámenes A1, A2 y B1 destinados a adultos, no hay restricciones de edad, lo que permite que estudiantes de 19 años o más, involucrados en educación técnica y profesional, puedan obtener un diploma. La particularidad del examen A2/B1 para

estudiantes radica en que los aprobados recibirán un certificado de nivel A2 o B1 según su desempeño en las cuatro pruebas, similares a las de los exámenes A2 y B1 para el público en general. En la página web del Instituto Cervantes se pueden consultar las fechas para cada nivel del DELE.

Nuestra sección de español podrá brindar asesoramiento a aquellos institutos y/o docentes que deseen empezar con el trayecto de preparación a los exámenes DELE. El Instituto Cervantes podrá ofrecer sesiones informativas generales sobre el examen y, en el caso de que un instituto tuviera un gran número de alumnos para la examinación DELE, podría organizar la realización del examen en la misma sede escolar.

Según nuestras estadísticas ya contamos con al menos cuarenta institutos en los Países Bajos que califican para esta distinción. ¡Enhorabuena!

La primera entrega oficial de la placa se llevará a cabo el viernes 5 de abril de 2024, durante la celebración de nuestro Congreso Anual.

En los primeros meses del 2024 nos pondremos en contacto con las escuelas acreedoras para hacerles llegar la invitación oficial.

Aprovechamos la oportunidad para invitarlos a reservar la fecha del 5 y 6 de abril de 2024, en la que se celebrará el Congreso Anual del Español de nuestra sección en colaboración con el Instituto Cervantes y la Consejería de Educación de España en los Países Bajos. El programa con interesantes talleres y actividades culturales será anunciado próximamente.

Si tiene preguntas sobre cómo su escuela puede obtener esta distinción, por favor, comuníquese con nosotros por correo electrónico a: spaans@levendetalen.nl.

Muchas gracias por vuestro esfuerzo y un caluroso saludo a todas las personas que trabajan para la divulgación y enseñanza de nuestra querida lengua.

Atentamente,
La directiva de la sección de español
LevenDe Talen

*Fernanda Martino,
comisión directiva/español/LevenDe Talen*

'La lotería de Navidad' en 'turrón'

Frederique Bauer

In het decembernummer 2022 van Foco schreef onze voorzitter Danielle Siems over het reclamefilmpje *Vika*, een filmpje over de 'lotería de Navidad'. Ik werd nieuwsgierig, ging meteen op zoek en werd getroffen door *Vika* en haar tegenspeelster. Wat prachtig! Anderhalve minuut. De tranen sprongen me in de ogen. Zoekend op internet kwam ik erachter dat er meer reclamefilmpjes voor de 'lotería' in omloop zijn en dat *Vika* deel uitmaakt van een drieluik voor 2022, drie filmpjes van elk ca. negentig seconden. Zo ontstond een lesidee, een les met expertgroepen en een creatieve inbreng. Maar dat lesidee was er niet geweest zonder een gemenigheidje van de weergoden.

Toeval speelde een rol.

Mijn laatste les van het kalenderjaar bij de Volksuniversiteit waar ik werk, zou op donderdag 15 december plaatsvinden. Op dinsdag hadden we in een groep van een iets lager niveau (tussen A1-A2) wat aan kerst gedaan. Deze kerstles zou ik met enige aanpassingen in het niveau (voor cursisten op niveau A2-B1) gebruiken op donderdag. Uiterekend die donderdag ijzelde het. De ene afmelding na de andere kwam binnen, per mail, per telefoon: 'spiegelglad, ik blijf thuis, levensgevaarlijk, ik kom vanavond niet, spekglad'. Mijn reactie was: 'we verplaatsen de les naar volgende week donderdag, maar dan via Zoom.'

Iedereen ging akkoord! En opeens viel het kwartje. Deze les viel op 22 december, kon het mooier? De dag van de 'lotería de Navidad'! Ik heb een nieuw lesplan gemaakt. Per mail gaf ik wat extra huiswerk door aan drie verschillende subgroepjes. Iedereen kreeg de opdracht informatie op internet te zoeken over 'tradiciones navideñas españolas' en vooral over de 'lotería de Navidad'. Verder vroeg ik elk subgroepje één van de drie filmpjes van het drieluik op YouTube te bekijken: groep 1 *El viaje*, groep 2 *Tres orquídeas* en groep 3 *Vika*. De links stuurde ik mee.

Op 22 december begonnen we met een inleiding over de kerst-loterij in het virtuele klaslokaal van Zoom. Hendrik, die nog in Spanje zat en nu de les wel kon bijwonen, had loten gekocht en naar de trekking gekeken. Helaas, de 'gordo' had hij niet gewonnen. In ieder geval kon hij zijn loten laten zien. De indeling vooraf in subgroepjes had goed uitgepakt, de cursisten waren er, ieder had het opgedragen filmpje gezien en ik hoefde niet te goochelen met nieuwe indelingen.

Groep 1 (*El viaje*), 2 (*Tres orquídeas*) en 3 (*Vika*) gingen in breakout rooms in het Spaans het filmpje dat zij thuis hadden gezien, bespreken. Hadden de cursisten van elk groepje er vragen over aan elkaar? Was de essentie van de film begrepen? Wat was hun mening over het filmpje? Wat vonden ze van de titel? Zo kwamen ze goed beslagen ten ijs in de volgende fase. Zoals waarschijnlijk bekend is, kan de docent bij het gebruik van breakout rooms tijdens deze groeps gesprekken zo nu en dan aansluiten bij een breakout room om te luisteren hoe het gaat en de vinger aan de pols te houden, variant op rondlopen door de klas.

In de tweede fase was in nieuwe groepjes, ook in breakout rooms, elk filmpje vertegenwoordigd. Elke cursist in het nieuwe subgroepje was nu expert in zijn of haar filmpje. Deze cursisten gingen in de nieuwe samenstelling vertellen over het filmpje dat ze hadden gezien, met aandacht voor de inhoud en met een persoonlijke mening. Hadden zij eerder iets niet goed begrepen, dan was dat in het vorige subgroepje bijgesteld. Na deze ronde wist iedere cursist uit de hele groep waar elke film over ging. In het virtuele klaslokaal vond een nabespreking plaats: vond je het leuk wat je hebt gehoord?; waar draait het in de drie filmpjes om?; heeft de uitwisseling je nieuwsgierig gemaakt naar de filmpjes die je niet hebt gezien? Vervolgens bekeken we gezamenlijk de drie filmpjes - driemaal

negentig seconden - en praatten we na: was wat de cursisten hadden gezien zoals verwacht?; welk filmpje vonden zij het leukst of mooist en waarom? Erover horen in een expertgroepje is één iets, deze alle drie zien maakte voor mij wel de les compleet.

In de laatste fase gingen de expertgroepen terug in de breakout rooms om een script te verzinnen voor een nieuw reclame-filmpje met als centraal thema de *lotería de Navidad*, het plezier van het kopen, het delen van loten en de hoop iets te winnen. Dit script werd gepresenteerd aan de hele groep in het virtuele klaslokaal. Vier mooie resultaten. Een groep had een script bedacht over het belang van blijven hopen op het winnen van de *gordo*, blijven dromen, daar gaat het om: *Soñar*. *La felicidad* ging over een man die denkt het geluk in rijkdom te vinden. Hij ontdekt echter dat het weggeven aan anderen wat hij heeft gewonnen, veel gelukkiger maakt. De derde groep had een script over een oude vrouw die haar winnend lot geeft aan een jonge vrouw en haar gezin in een asielzoekerscentrum: *El mejor regalo*. Het script over een geldbedrag aan een voedselbank, *Banco ... de alimentos*, was de bijdrage van de vierde groep.

De les liep een beetje uit. Negentig minuten werden er honderd. Maar iedereen was thuis en ik mocht de les afmaken. In Foco had de voorzitter in 'Van de bestuurstafel' ook de suggestie gedaan een oude examentekst over turrón te lezen (havo 2019, 2e tijdvak). Dit onderdeel had ik al opgenomen bij de oorspronkelijke les en het huiswerk vooraf. Natuurlijk hoort na bespreking en beantwoording van de vragen daar een traktatie bij. Ik herinnerde me dat je vóór kerst bij de Lidl turrón kon kopen. Niet naast de deur maar ik ben in Den Haag van filiaal naar filiaal gefietst. Misschien te laat, misschien was turrón een reclame-artikel van weken eerder. Ik kwam met van alles thuis, maar niet met turrón. Zoom werd mijn redding, trakteren gaat moeilijk via Zoom. Geen nood. De eerste les na de kerstvakantie lag de '*auténtico dulce español*' op mijn tafel. Cursiste Johanna had twee pakken meegenomen uit Spanje.

El viaje: https://www.youtube.com/watch?v=SDS_acF6xQY
Las tres orquídeas: https://m.youtube.com/watch?v=w17hPKs-F2rs&feature=emb_rel_end
Vika: https://m.youtube.com/watch?v=bdGceBfsykM&feature=emb_rel_end

Colofón

Junta Directiva de la Asociación de Profesores de Español en los Países Bajos /
Bestuursleden van Vereniging Docenten Spaans in Nederland (VDSN)

Danielle Siems
presidenta / voorzitter
voorzitter@vdsn.nl

Trudy van Dommelen
administradora de web / webmaster
webmaster@vdsn.nl

Monique Witkamp
secretaria / secretaris
secretariaat@vdsn.nl

María Esther Bäumer
vocal / lid
mebaumer@vdsn.nl

Carla Sánchez Kist
vocal / lid

Cecilia Flores
vocal / lid

FOCO es una publicación trimestral para los socios de la Asociación de Profesores de Español en los Países Bajos /
FOCO is een kwartaaluitgave voor leden van de Vereniging Docenten Spaans in Nederland (VDSN)
FOCO ISSN 1568-6863

María Esther Bäumer
redacción / redactie
foco@vdsn.nl

Mieke Timmers
diseño / vormgeving
mieketimmers@gmail.com

Bejo druk & print, Alkmaar
impresión / druk
info@bejodruk.nl

Envío de colaboraciones

La redacción de FOCO determina si la aportación es apta para ser publicada, con o sin modificaciones. La decisión final es inapelable. Las colaboraciones han de ser enviadas en formato **WORD** a la redacción (foco@vdsn.nl), que se reserva el derecho de modificar el texto. El contenido del envío es exclusivamente responsabilidad del autor. No se aceptarán artículos de Internet que no sean del autor mismo ni artículos bilingües ni reseñas de libros traducidos al español. La redacción no será en ningún caso responsable por situaciones imprevistas en relación con derechos de autoría.

Altas/bajas socios

Para darse de alta como socio de la VDSN, visite la sección Asóciese en www.vdsn.nl.

Para darse de baja como socio deberá enviar un correo: administratie@vdsn.nl o mandar una carta a Administratie VDSN, Mercuriusstraat 37, 5345 LW Oss. La cuota anual es de 35 €; para estudiantes el primer año es de 25 € y después pasará a ser automáticamente 35 €.

Cambiar datos de socios

Para cambiar sus datos visite la sección Cambiar datos de socios en www.vdsn.nl.

Publicidad

Para pedir información sobre tarifas y para reservar espacio publicitario, póngase en contacto con la tesorera (penningmeester@vdsn.nl).

Los anuncios deben entregarse a la redacción (foco@vdsn.nl) listos para su publicación en formatos **JPEG, PNG o PDF**.

Kopij

De redactie van FOCO bepaalt of de kopij geschikt is voor publicatie, met of zonder aanpassingen. Het uiteindelijke besluit kan niet aangevochten worden. De bijdragen dienen in **WORD** formaat aangeleverd te worden bij de redactie (foco@vdsn.nl); deze heeft het recht de tekst aan te passen. De inhoud van de bijdrage is echter volledig de verantwoordelijkheid van de auteur. Artikelen van Internet (tenzij van de auteur zelf) worden niet geaccepteerd, noch tweetalige bijdragen en recensies van in het Spaans vertaalde boeken. De redactie is op geen enkele wijze verantwoordelijk voor enige onvoorziene situatie met betrekking tot de rechten en plichten van de auteurs.

Lidmaatschap

U kunt zich als lid van de VDSN aanmelden via de rubriek Asóciese op onze website www.vdsn.nl.

Voor beëindiging van uw lidmaatschap dient u een e-mail te zenden aan administratie@vdsn.nl. Per brief kan ook: Administratie VDSN, Mercuriusstraat 37, 5345 LW Oss.

De contributie bedraagt € 35,- per jaar. Voor studenten het eerste jaar € 25,-; dit bedrag wordt vervolgens automatisch omgezet in € 35,-.

Wijziging gegevens

Voor adreswijziging e.d. raadpleegt u de rubriek Cambiar datos de socios op onze website www.vdsn.nl.

Advertenties

Voor informatie over de tarieven en om advertentieruimte te reserveren, neemt u contact op met de penningmeester (penningmeester@vdsn.nl).

Advertenties dienen volledig vormgegeven te worden ingeleverd bij de redactie (foco@vdsn.nl), in **JPEG, PNG** of **PDF** formaat.

"HAY HERIDAS QUE, EN VEZ DE ABRIRNOS
LA PIEL, NOS ABREN LOS OJOS"
PEDRO NERUDA

